

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Elżbieta Karska

w sprawie ze skargi Gminy J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach w sprawie o sygn.
I ACa 2942/23,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 11 września 2024 r.,

1. odrzuca skargę;

**2. zwraca skarżącemu Gminie J. ze środków Skarbu
Państwa - Sądu Apelacyjnego w Katowicach kwotę
200 (dwieście) złotych uiszczoną tytułem opłaty od skargi.**

UZASADNIENIE

A. D. jako pełnomocnik Gminy J. pismem z dnia 9 lipca 2024 r. złożyła skargę na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach, Wydziałem I Cywilnym, w postępowaniu o sygn. akt I ACa 2942/23, „w zakresie nieprzekazania do rozpoznania sądowi ustanowionemu ustawą zażalenia na postanowienie z dnia 20 lutego 2024 r.” Pełnomocnik wniosła o stwierdzenie, że w postępowaniu przed tym sądem w w/w sprawie nastąpiła przewlekłości postępowania, a ponadto wniosła też o wydanie Sądowi rozpoznającemu sprawę zalecenia rozpoznania sprawy w prawidłowo powołanym składzie, tj. z udziałem sędziów prawidłowo powołanych do pełnienia funkcji sędziego, oraz o „zasądzenie

od organu na rzecz strony kwoty jaką Sąd Najwyższy uzna za uzasadnioną w celach prewencyjnych, lecz nie mniej niż 10 000 (dziesięć tysięcy) złotych tytułem przewlekłości postępowania oraz kosztów zastępstwa prawnego w niniejszym postępowaniu z tytułu jego ustanowienia”, a także o zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Katowicach – kosztów postępowania. Pełnomocnik skierowała pismo do Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, wyjaśniając powody tej decyzji, zaś w obszernej części uzasadnienia zawarła fakty i analizy prawne nie mające związku ze sprawą dotyczącą przewlekłości postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 614 ze zm., dalej: u.s.p.p.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W myśl dyspozycji art. 6 ust. 1-3 u.s.p.p., każdorazowa skarga na przewlekłość postępowania musi spełniać określone wymogi przewidziane dla pisma procesowego, w tym obligatoryjnie winna zawierać żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której skarga dotyczy, jak również przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie. Należy podkreślić, że jest to wymóg bezwzględny w świetle w/w ustawy. Ponadto, skarga może zawierać żądanie wydania sądowi rozpoznającemu sprawę albo prokuratorowi prowadzącemu lub nadzorującemu postępowania przygotowawcze zlecenie podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności oraz zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej, co kwalifikowane jest jako wymóg fakultatywny.

Skarga złożona przez A. D. w imieniu Gminy J. nie spełnia wymogów przewidzianych w treści art. 6 ust. 2 u.s.p.p., zaś w myśl dyspozycji art. 9 ust. 1 u.s.p.p. sąd właściwy do jej rozpoznania odrzuca taką skargę bez wzywania do uzupełnienia braków. Skarżąca nie zawarła w swoim piśmie okoliczności uzasadniających żądanie zasądzenia kwoty w wysokości 10 000 (dziesięć tysięcy) zł.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że skarga podlega rozpoznaniu, o ile spełnia wymagania formalne przewidziane w art. 6 ust. 2 pkt 2 u.s.p.p. Oznacza to, że skarżący w uzasadnieniu skargi szczegółowo wskazać musi, w czym dopatruje się nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu jego sprawy, tj. w sposób precyzyjny przedstawi konkretne działania bądź zaniechania sądu rozpoznającego sprawę, które w konsekwencji doprowadziły do zwłoki (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 września 2022 r., I NSP 290/22; z 19 stycznia 2022 r., I NSP 264/21; z 10 czerwca 2020 r., I NSP 49/20; z 21 lutego 2007 r., III SPP 5/07; z 7 czerwca 2005 r., III SPP 103/05). Wskazanie powyższych okoliczności jest niezbędne dla merytorycznej oceny skargi. Sąd musi wiedzieć, na jakim etapie postępowania doszło, według strony, do przewlekłości, na czym ona polegała, tzn. jakie konkretnie czynności procesowe zostały podjęte przez sąd wadliwie lub nie zostały podjęte w ogóle (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 lipca 2020 r., I NSP 93/20; z 1 marca 2022 r., I NSP 31/22). Bez wskazania powyższych okoliczności sąd nie jest w stanie dokonać oceny czynności sądu w oparciu o kryteria wskazane w art. 2 ust. 2 u.s.p.p. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2020 r., I NSP 162/20; z 19 stycznia 2022 r. I NSP 264/21).

Nie ulega wątpliwości, że uszczegółowienie zarzutów powinno nastąpić w odniesieniu do etapu postępowania, którego skarga bezpośrednio dotyczy i który objęty jest zakresem właściwości Sądu Apelacyjnego. Wymóg powyższy nie został w niniejszej sprawie dochowany. Nie zostały wymienione uchybienia ani wadliwości po stronie Sądu Apelacyjnego, które spowodowały naruszenie prawa skarżącej do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Ich brak musi zatem zostać uznany za niedochowanie wymogu określonego w art. 6 ust. 2 pkt. 2 u.s.p.p. Pismo skarżącej nie zawiera właściwego uzasadnienia, co sprawia,

że Sąd Najwyższy pozbawiony jest możliwości merytorycznego rozpoznania wniesionej skargi.

Sąd Najwyższy podkreśla też, że „nieprzekazanie do rozpoznania sądowi ustanowionemu ustawą zażalenia” może stanowić kwestię merytoryczną, zaś skarga na przewlekłość postępowania nie jest instytucją przeznaczoną do rozpoznawania tego typu wniosków. W konsekwencji, zdaniem Sądu Najwyższego, skarżąca skorzystała z instytucji do tego nie przeznaczonej, błędnie interpretując zarówno treść jak i cel ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy stwierdza, że wniesiona przez A. D. w imieniu Gminy J. skarga na przewlekłość postępowania nie spełnia wymogów formalnych określonych w art. 6 ust. 2 pkt 2 u.s.p.p. i na podstawie art. 9 ust. 1 u.s.p.p. orzekł jak w sentencji, bowiem w myśl w/w przepisu ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, skargę niespełniającą tych wymagań sąd właściwy do jej rozpoznania odrzuca bez wzywania do uzupełnienia braków.

JW

[ms]